

Oglasi, pripisana itd. tiskari i računaju se na temelju običajne cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnitiču u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše "Reklamacija".

Cekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokrvari". Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. prijlo J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Gradivo pučkim novinama*).

Zalostna je činjenica, da je u našem puku malo razširena knjiga i novina, ali je još zalostnije, da ono malo knjiga i onu svoju novinu, koju možda prima, opet malo čita.

Ta činjenica zabrinjuje svakoga ljubitelja pravoga napretka i prosvjetnog života. Vrlo bi bilo potrebno razmišljati o izrocima, koji narod odvraćaju od čitanja knjiga i novina. Puštajući iz vida mnogobrojne naše nepismenike i analfabete, začuđuo nam je, da pismeni dio našeg puka malo čita i neće da se okoristi knjigom i novinom njemu namijenjenom. Nećemo da sada dalje o tome razpravljamo, ali jedno hoćemo spomenuti, a to je, da knjige i novine u pučkim rukama, nekadu za to opet za to, što njihovo gradivo nije posve birano prema duševnim sposobnostima našeg seljanina nit prema njegovim potrebama. Birati takovo gradivo i podati mu ga oblikom njemu pristupnim i dočim, vrlo je teško. To sve zahtjeva fino i histro oko, odličan um, duboko psihološko znanje, didaktično-metodički put te praksa. Novina mi još nemamo, koje bi uzele za podlogu psihološki momenat, pučko duševno obzoriše i samo pučke, dakle kod nas, seljačke potrebe: mi još dakle nemamo sasna pučkih novina. Novine i knjige, koje dolaze u ruke našeg gospodarara seljanina, jesu pretežno takove gradivom i oblikom, da ne zadovoljavaju posve svojoj svrsi, uprav za to, jer nastoje služiti istodobno prostog seljanina, trgovca i školovane ljude. Već je našem puku preslo u krv, da često unapried odsudjuju knjigu samo, za to, jer je riedko koju pročitao, a malo ih je pročitao, jer ih nije razumio ili nisu ga zainteresovale. Gradivo i način pisanja igra tuj vrlo važnu ulogu, a da jedno i drugo ugadja puku, vrlo je težak zadatak pišev. Valjane pučke novine izdavati vrlo je s toga tegotan posao,

* Priobćujemo ova razmatranja pučkog prosvjetitelja, premda mi nebi smo mogli upravo svaku podpisati. Op. ured.

PODLISTAK.

Pučko predavanje u Pazinu.

Kulturno značenje biskupa dr. J. Dobrila. Govorio prof. Fran Novljan.

Pred kojih desetak godina putovah s nekim seljakom. Bio sam još mlad; vrlo mlad, ali ipak zametnuh, sa svojim spušćnikom razgovor e sve i svacem. Došao je pogovor i na bogataše i na siromahe, na gospodina i kmeta. Momu se drugu bila nešto razvezala riječ pa stao govoriti na dugo i široko, kako je gospodi a kako kmetu. Među ostalim reče i ovo: "Blaze gospode, dobro im je, imaju sega i sačesa, svaki ih štima i svaki im se otkriva, svaki ih pozdravlja; a kmeta ne štima nijedan, ne drži ga ni za staro železo, rugaju mu se, gospoda s njega delaju da ih je volja". Tu ga brzo prekinem: "Čujete, istina je, da seljaka nitko ne štuje, sve je istina što vi govorite, ali tomu je sam kmet kriv, jer ne štuje sam

što je teško bili valjanim učiteljem djece. Tu se hoće bistrog duševnog oka i takta u podučavanju, dakle puno znanja i prirodjenih za to sposobnosti. Došti je uvreženo u jednom dielu inteligencije mišljenje, da treba malo znanja i takta prosti puk podučavati i školsku djecu odgajati i učiti. Pošto je vladalo i sada gdje vlada ovo krivo mišljenje, učeni ljudi nisu se htjeli poniziti da puku govore i da za nj pišu, a učitelje smatralo se niskim ljudima, koji se brinu samo za to, da nauče djecu 29 slova. Smatralo se puk za nešto nižega, stvorena samo za najpriprostiji rad, pak i one dosljedno smatralo se niskim i priprostim, koji su živjeli medju pukom i podučavali ga ustmeno ili pismeno. Ovo nekorektno mišljenje inteligencije i njezino vladanje prema nižim stajevima naroda podiglo je obdi prevrat sada u Rusiji, štovalo je i šteti izravno i neizravno hrvatskomu narodu. Malo i premlato ih je i danas, koji pišu i znadu pisati za seljaka, jer neće da ga prouče i upoznaju u dušu. Tomu zahtjeva se bistra uma, mnogo znanja, poštena srca, dobre volje i plemenitih nakana; za to uprav rađe za prosti narod samo plemeniti ljudi, a da bude uspešna rada za pučku prosvjetu, valja da se prilivata ozbiljna posla učeni i najučeniiji narodni ljudi, puni ljubavi do zapuštenih. Dok se bude omaložavalo prosti puk i one, koji se brinu za njegovu prosvjetu, dok se ne dadu svi narodni činbenici, osobito u narodu najugledniji, u službu pučke uljudbe, nećemo pokročiti znatno naprijed. Prosvjetno revnovanje svijtu nas valjalo bi da nadje svoje mjesto u pučkom listu; najučeniiji, najumniji i najplemenitiji muževi prvi su pozvani kiti ga gradivom. Medju prvim pozvanima u radu za narodni duševni i tjelesni boljak jesu oni učeni narodni muževi, koji od njega poliču i koji poznaju najbolje njegove jade i nevolje.

Gradivo pučkog lista ima se birati prema duševnom razpoloženju onoga, komu je namijenjeno, prema njegovoj individu-

sebe, pa kako ćete, da ga drugi štuje? Najprije mora čovjek sam sebe štovati, a onda će ga drugi štovati".

Seljak na to sve nekako čudno pogleda i zašti kao zaliven. Dugo smo tako zajedno išli ne govoreći ni riječi. Meni je bilo nekako strašno pri duši, što sam rekao, da naš nared ne štuje sama sebe. Strašno je to bila riječ, ja sam potpuno osjećao njezinu strahotu, na dušu mi se svalila kao veliki teški kamen. Pitao sam se, je li to istina? U mojoj su se glavi rojile svakakve misli, pa nijesam imao vremena, da mućenje prekinem. I moj se drug nekako silno zamislio i mućka uza me stupao; Bog zna, što je onda mislio. Dugu šutnju prekine on prvi: "Je, to je istina, da mi sami sebe ne štujemo, istina". Uzdahne nekako bolno i umukne. Nakon dugo stakne nastavi: "Ne, kmet ne štima sam sebe, ali on ne zna sam sebe štovati, on je glup, on ne zna da je živ, on ne zna ništa, nego raditi, trpeti, mučiti se; mi kmeti smo brižni bez škole i znanja."

se, sposobnosti te prema svrsi. Kada usgajamo, valja nam uzeti u obzir gojenčetu dušu i tielo. Kod uzgoja priprostog puka treba uvažavati ista pravila i jednake momente, kao i kod uzgoja pojedinog čovjeka. Priprosti puk ili skup seljaka i ratara, ima sve one duševne sposobnosti, kojima se ponose učeni ljudi. Novina za narod morala bi sadržavati odabrano gradivo, koje je kadro uplirati na sve duševne sposobnosti čovjeka, dakle i sama naroda. Odkrivajući neuku pučaninu tajne prirode, dobre i zle strane društva zadovoljavalo bi se time njegovu umu i razumu. Odkrivajmo njemu istine, za kojima tako čezne njegova žedna duša! Pružajmo mu takove duševne hrane, koja je kadra podiči mu moralnu snagu i prosvjetliti um, da uzmagne poslije sam valjano istine tražiti i pravo zaključivati!

(Konec sledi.)

Hrvatski sabor.

Zagreb dne 10. veljače 1907.

Danas osam dana javio sam Vam, da se nezná kako će se razviti stvari u hrvatskom saboru. Danas Vam mogu javiti sa radošću da su krenule na dobro. I prošli tjedan tjerali su "čisti" obstrukciju, to jest, nisu dozvolili da sabor redovito radi, da razpravlja ono što je na dnevnom redu, da svrši razpravu o adresi. Znam, da je već prije takodjer čistim dodijala obstrukcija, odnosno, da su žellli da joj se kraj učini. Dusi koji su ju vodili vidjeli su da im neće ništa dobra donieti, odnosno da neće nastoditi vladi koalije ili resolutio-naš. Nastojali su makar i tajno naći puteva kako da dodje do izmirenja. Kod koalije našli su odziv, a posredovao je podban dr. Nikolić. Izmirenje sastojalo se je u tom, da se je adresu u dvih točkah razpravilo, u dvih točkah najme u kojih bijaše spominjan "hrvatski i srbski narod". U jednoj se je reklo "cielokupni narod koli Hrvati toli i Srbi", a u drugoj "narod ovih kraljevina". Taj sporazum bio je gotov čin, kad

Ne ću Vam pripovijedati, kako je razgovor dalje tekao, ali moram spomenuti, da su mi se one riječi duboko usjekle u pamet, sto i sto puta sam o njima razmišljao, pa i danas mi padaju na um.

Proučavao sam, zašto naš narod sam sebe ne štuje, zašto on voli tuđe nego li svoje, zašto on misli, da je tuđe bolje nego li naše domaće. Dugo sam proučavao, pa ću Vam odmah reći, što sam knd toga naučio.

Naš je narod mnogo stotina godina bio tuđi sluga, tuđi rob: bio je kmet talijanske benetačke sinjorije ili pohlepni i okrutnih prijemackih baruna i grofova. O tome nima nijednu razni gradovi i rušovine po cijeloj Istri, o tome pišu i stare knjige. Ta tuđinjez gospoda njesu imali ni srca ni ljubavi za naš tužni narod: uzimali su nam dosotinu, kako su sami htjeli, tjerali su ga na radotu (laku) kao marvu, pustili su ga na njihovom radu trpi i žedju i glad, a još su ga kadgod i dobro izbatinali. Gospodari su mu govorili u tuđem

je jučer, u subotu dne 9. t. m., započela saborska sjednica. Najprije zaključila se je razpravu o prešnosti jednoga predloga o kojem se je nekoliko dana razpravljalo, Nekoji od "čistih" izgubiše rieč, hotice, jer nisu došli u sjednicu. Drugi su se odrekli rieči. Svi su povukli prešne predloge i interpelacije. Prešlo se je na razpravu o adresi. Poslije kratkih izvaja izvjestilja manjine i većine prešlo se je na glasovanje. Osnova adrese manjine je pala; osnova adrese većine prihvaćena je velikom većinom. To u glavnoj razpravi. U podrobnoj razpravi predložio je zast. dr. Vrbančić spomenute dvie promjene, jednu kod točke 3., a drugu kod točke 14. Reko je, da se neće omaložavati Srba s onimi promjenami, pače da Hrvatska može napredovati jedino u složnom radu Hrvata i Srba. Predlaže se promjenu jedino u svrhu da se saborski rad omogući. Srbin Pribežević izjavio je u ime svih srbskih zastupnika, da će oni glasovati proti tim promjenama. "Čisti" dr. Mile Starčević izjavlja u ime svojih, da oni usljed onih promjena odustaju od obstrukcije, ali da će se i nadalje boriti proti Srbom. Svi su za rad u saboru za ustavne preosnove. Svaki čestit Hrvat saznava za tu viest uzkliznu je: Hvala Bogu, da je konačno svršena razpravu toli neplodna košto je ona o adresi. Dok se je vodila obstrukcija preuzvišeni g. ban se nije pokazao u saboru. U sjednicu od subote, u kojoj je znao da će obstrukcija prestati, došao je.

A sad na stvarni posao izabranici naroda Hrvatske i Slavonije!

Iz carevinskoga vieća.

Dne 23. se je počelo dne 24. nadalevalo, dne 25. svršilo razpravu o raznih vojničkih stvarih.

Delegacije su u godinah 1902. i 1904. (na dva puta te godine) dozvolile za izvanredne potrebe c. i k. vojske i c. i k. mornarice, izvanredno vjeranje u iznosu od 216 milijuna 176 tisuća kruna u cijeloj monarhiji. Od toga odpada na ovu polu

jeziku, u tuđem su mu jeziku zapovijedali, tuđinae mu je pravdu krojio. Njemu nije preostajalo drugo, nego da se boji, trpi, radi, strada i gladuje. U bijedi se je rodio, u bijedi je živio, u bijedi umirao. Onda nije ni čudo, da mu je strah prešao u kosti. Želio je imati bolje, a držao je da je ono njegove gospode bolje, pa je za tuđim stao žuditi. K tomu su nadošle zle godine, došao glad, a naš je narod mnogo puta morao jesti svakakvo koričenje, pače kruh od hrastove kore, dropa i kukuruznih klipova. Strašno je to bilo. Onda čovjek i nijé mogao na drugo misliti nego na svoju srotinju, na svoju nadužno gubititi povjerenje u se i u svoju budućnost, nije čudo, da je stao zdvajati. Jedina atjeha mu bijaše u molitvi, u crkvi, tamo je nalazio svoje dobre pastire duhovne, tamo je čuo svoju milu riječ, kako se diže u nebeske visine i bijaše mu lakše pri duši. (Slijedi.)

monarhije 141 milijun 811 tisuća i 400 kruna. Da se to pokriva, vlašću se ministra financija da izda za toliko obveznica, da dakle učini toliko duga.

Kod toga se je doista govorilo i proti ustavnoj delegaciji i proti promociji Madžara, ali se je odnosnu zakonsku osnovu prihvatilo.

Primile su se također zakonske osnove o uređenju mirovina vojničkih udova i sirota; o vojničkoj taksi, vojničkoj zakladi i podopri siromašnih obitelji onih, koje se uzme u vojsku; te o privoli za unovčenje u godini 1907., i to brojem onoliko, koliko i prošle godine.

Dne 25. i 26. jenara razpravljalo se je i razpravilo zakonsku osnovu o ugovoru s austrijskim Lloydom: o podopri slobodnoj trgovačkoj mornarici; o uređenju parobrodarskoga obdenja s Dalmacijom i o privremenom uređenju obdenja s Brazilijom. Prešnost svih tih osnova razpravljala se je zajednički. Odmah iz predgatelja prešnosti govorio je pri tom ministar trgovine Forst. Govorio je občanito. Iznaknuo je nekoliko momenata, kojimi da valja da se vodi državna uprava. Od sve izvanjske pomorske trgovine Austro-Ugarske da od pada 17% na Austro-Ugarsku samu. Taj postotak valja da se povisi, a to će se ako se podupire mornarstvo i brodarstvo u obće. Treba nadalje dignuti proizvodnu snagu, jer će se i tim povećati prometna sredstva. Moramo osim toga da budemo osim toga također na jugu čim jači politički, a to čemo biti, ako podupremo pomorstvo i pomorske pokrajine. U tu svrhu valja poduprijeti također gradnju parobroda kod kuće. Onim koji vole da se za Dalmaciju neima učiniti ništa, jer spada i težki politički drugom, i na druge glasove, da smo već dosta radili da si Dalmaciju otudjimo, veli ministar, da Austrija mora baš za to raditi, da Dalmaciju čim više za se predobije. Priznaje se eto i sa ministarske stolice, da ovo što se radi ili veli da se hoće učiniti za Dalmaciju, da je sve to zato, da se Dalmaciju, koja je u zadnje doba pokazala da joj je Austrija dodijala, opet za Austriju predobije.

Dr. Dulibić odgovorio je i ministru i nekim novinama koje su pisale o tom da ima Austrija opet osvojiti Dalmaciju, da se varaju oni koji misle da će mrvicama, pa i u obće materijalnim poboljšicima, bilo i većim, izdrieti iz srdaca Dalmatinaca njihove ideale, ideale za sjeđinjenje Dalmacije s banovinom. Tko to misli vrijeda Dalmatinca, bar veliku većinu njih.

Schwegel mu odgovara, da su o opeptom osvojenju Dalmacije pisale neke novine, ali s njim se ne slaže ni vlada ni članovi proračunskog odbora. Ovi i vlada smatraju za dužnost države da digne blagostanje u Dalmaciji, i što se čini da su tek počeli.

Dr. Ivčević u dugom govoru veli da se zadnje doba čuje mnogo o simpatijah za Dalmaciju, ali da se čini malo ili ništa. Kod prve prilike koju se je pružala da se pomogne kako treba, nije se toga učinilo, nego djelomice samo provizorno uređilo. Govorio je kod osnove, po predlogu Schwegelovom, po kojem se je za sada napustilo misao udruženja dalmatinskih parobrodarskih društava i Lloyda u jedno veće parobrodarsko društvo, i odlučilo dati vladi na razpolaganje 1 milijun i 800 tisuća kruna, da sagrađi parobroda kojimi bi se već početkom godine 1908. uvelo brze pruge izmed Trsta odnosno Istre s jedne i dalmatinskih i albanskih luka s druge strane. Tako se, reče Ivčević, nepospješuje trgovačka mornarica. Tako će i kod brodarstva zavladati birokracija, koja je sama po sebi neprijateljica svakoga pravoga napredka. I čudno bi bilo kad bi se uprava tih parobroda dala upravi c. k. željeznica. Sve skupa, to Ivčević nije reko, ali tako je, ide na podržavljenje svega što se za Dalmaciju učini, na gr-

manizaciju, i na to da bude Dalmaciji čim više sputana sloboda kretanja bilo u kojem obziru. Ivčević je u svom govoru iztaknuo zasluge parobrodarskih dalmatinskih društava, koja će se za ovu godinu podupirati kao i do sada, i koja će imati skrbili za kraće plovitbe i za prevoz tereta. Ivčević se je odlučno izjavio proti podržavljanju parobrodarskoga prometa i zahvalio Maštali za resoluciju, kojom se poziva vlada, da podupre ustajanje većih brodogradilišta u Dalmaciji.

Sve osnove o pomorstvu bile su prihvaćene.

(Konač slijed).

Politički pregled.

U Puli, dne 18. februara 1907.

Austro-Ugarska

Izborna gibanje u pojedinih pokrajinah Austrije postaje sve to živahnije. U nekih njemačkih pokrajinah proglašeni su jurve za pojedine izborne kotare kandidati. Nemci u obće stali su se prvi pripravljati za državne izbore. Njihovi kolovode nastojati će da stvore u budućem carevinskom vieću jednu veliku njemačku stranku, kojoj će biti zadaća, da pobija slavenske i najpravednije zahtjeve.

Kako javljaju iz Praga obdržavala se je tamo dne 9. o. mj. pod predsjedanjem člana gospodske kuće dr. Matuša konferencija pouzdanika mladočeha, staročeha, radikalnih Čeha, radikalne državopravne stranke i narodnih socijalista glede političnoga postupanja za buduće izbore u carevinsko vieće. Od 85 gradskih mandata Češke dobivaju staročesi 3, radikalni naprednjaci, državopravna stranka i narodni socijalisti ukupno 10, a mladočesi 22 mandata.

„Wien. Ztg.“ donosi ces. patent od 7. o. mj., kojim se sazivlju sabori galicijski i solnogradski za 14. o. mj., a češki, šleski, gorički i vorarlberški za 18. o. mj. u sjeđnicu. Za koji dan bit će još sazvani sabori moravski i tršćanski, a eventualno i još koji drugi.

Kako zadarski „Nar. List“ javlja, još nije određeno, hoće li dalmatinski sabor biti sazvan prije izbora za carevinsko vieće. Vjerojatnije je, da neće. U tom slučaju sabor bi se sazvaio istom pod komac kolovoza.

U hrvatskom saboru prestala je sloga petka obstrukcija.

Orna Gora.

Ratni ministar obavjestio je skupštinu o želji kneževoj, da se smrtna kazna ukine. Skupština zaključuje aklamacijom, da se smrtna kazna ukine s izuzetkom u slučajevima veleizdaje.

Bugarska.

Novi strogi zakon o štampi, koji je prije nekoliko dana prihvaćen u narodnom saboranju, već prvoga dana teško su osjetili redaktori neodvisnih listova. Tako čitamo u „Dnevniku“, da je radi jednoga članka protiv kneza Ferdinandina, osuđeni urednik „Dena“ na globu od 2000 leva, a urednik „Balkanske Tribune“ na 2 godišnje tamnice i 5000 leva globe.

Rusija.

U 19 gubernija svršeni su izbori u svim kurijama osim radničke kurije. Gradaska kurija u tih 19 gubernija izabrala je 397 birača, od kojih je 175 kadeta, 78 naprednjaka, 14 oktobrista, 78 ljevičara, 40 konzervativaca, 5 umjerenjaka i 13 divljaka. Kurija veleposjednika izabrala je 373 birača, medju njima 38 kadeta, 34 naprednjaka, 101 oktobrist, 9 ljevičara, 118 konzervativaca, 41 umjerenjak i 87 divljaka. Seljačka kurija izabrala je 481 birača od kojih je 19 kadeta, 116 naprednjaka, 10 oktobrista, 105 ljevičara, 76 konzervativaca, 71 umjerenjak i 84 divljaka. Od svih tih birača pripadaju 624 opoziciji. Drži se, da će se divljaci i ovaj put kao u prošlog drž. dumi priključiti opoziciji, koja će se tim znatno pojačati.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Narodni darovi.

Gospoica Marica Laginja utržila je od naranada na Sokolskoj maskaradi čistih K 23 za družbu sv. C. i M. — Gosp. Pero Premuda iz Zagreba dao je kao svoj ovogodišnji prinos Družbi K 10. — Prigodom glavne skupštine Čitaonice u Medulinu sakupljeno za Družbu K 8. — Jelka Kocijan-Radivo učiteljica u Omišlju sakupila je dne 4. t. mj. na piru Vjek. Albanese sa Antonijom Salković na predlog g. dr. Antonića K 35. — L. Jekić, Višnja, slusajući gramofon daje K 2-50 za Družbu. Ivan Gržinić, Draguč, sakupio na novu godinu kod g. župnika Pitučuljana za Družbu K 12-50. — Vič. pop Ivan Štitić župnik u Belom na Cresu daje Družbi K 2, a bratovštini hrv. ljudi K 2. — Vič. pop Ante Fabijanić u Belom dao za Družbu K 15.

Svim plemenitim sabiračima i darovateljima srdačno hvali naša sitna sirotinja!

Dječja zabava na korist „Lega Nazionala“. U ovdješnjem kazalistu „Politeama Cesutti“ priredioše Talijani dne 10. o. m. dječju zabavu na korist nazovskoga društva „Lega Nazionala“. Na zabavu dovedoše ruditelji svoju djecu okrađenu, te su najljepšim krabuljam diellli darove. Na takvoj zabavi nije smjelo manjkati ni neumrlji Dante, kojega je predstavljao dječarac Mernik, kojemu su ruditelji ili djedovi stalno potekli iz koje od slovenskih zemalja. Bilo je nadalje medju tim novopečenicima Talijanima dosta naše i njemačke krvi, jer puljski „Legasi“ ne mogu poreći nepobitne istine, da su kojekakvi Oreckari, Prosi, Picinčići, Božići, Soldatići, Michelstädteri, Obendorferi itd. sve sama hrvatska ili njemačka krv, te da im ruditelji nisu došli u Pulu iz krajevine Italije.

1000 kilograma bijelo vune. Uprava zemaljske bolnice u Puli treba 1000 kg. bijele vune te raspisuje jeftinbeni natječaj do 14. o. m. Ponude neka se upravi s dotičnim uzorcima upravi zemaljske bolnice u Puli.

Lošinjski kotar.

Zamolba. Najuljudnije umoljavam svu onu gospodu, kojoj odaslali na raspacavanje omladinski koledar „Jorgovan“, da mi izvole čim skorije povratiti neraspacavane istiske, pošto se koledar sveudilj traži, a u zalih mi je još tek dvadesetak komada. Isto vrijedi i za koledar „Ostroman“. Uz dužnu poštu:

Mali Lošinj (Istra), dne 5. veljače 1907.
Jos. A. Kraljić, ravn. učitelj.

Voloski kotar:

An die Ravnateljstvo pučke škole Rukavac. Dne 9. o. m. poslalo je c. k. kotarsko poglavarstvo u Voloskom na pučku školu u Rukavac jedan dopis omotan u komadu irredentskog „Piccolo della Sera“, na kojem je prilijepljena etiketa sa ovim tiskanom nadpisom: K. k. Bezirks-hauptmannschaft Volosca (tiskano i pečat), No., An die... Schulleitung in... Portofreie Dienstsache. Ta etiketa izpuštena je: An die Ravnateljstvo pučke škole Rukavac, te je na njoj precrtao „Schulleitung“ i in. To se s lno slaže: irredentskog Piccolo i K. k. Bezirks-hauptmannschaft. Još ljepše pak: jedna austrijska politička oblast u čisto hrvatskom kotaru Volosko rabi, jer valjda hrvatskih nema, njemačku tiskanicu da ju može poslati an die Ravnateljstvo pučke škole Rukavac. Ako to nije bezobrazno gosp. c. k. kotarski poglavar, onda nisu ni Vaše glavo rukavice fine!

Iz Opatije. Prigodom 25-godišnjice velikog Istranina držao je g. Viktor Car-Emin predavanje u prostorijama hrvat. pučke škole. Priznaje se u kratko povjest Istro od vjajkada pa sve do onoga doba,

kad se je ukazala svjetla zvijezda Jurja Dobriće. Za tim je vrlo zanimivo oertao životopis biskupov, a na posljedku plečono njegovog djelovanja medju zapuštenim našim narodom. Veseli nas, da se je i ovdje izkazalo dužnu poštu oca našeg naroda u Istri, a osobito nam je milo, što se je tog posla latio naš književnik Emin, koji je znao i umio stvar onako upričititi, te ga je mlada ona publika pazljivo pratila više od jednog sata.

Nakon toga davala se je „Slavenska slava“ od Preradovića, priredjena pak za naše prilike po našem Emini. Baš je bila zgodna ova slika, da dostojno zapečnti razgovor ugodni o Onom, što „sav zagrijo naš je rodni kraj!“

Iz Voloskog. Upravo je gorko spominjati, da se hrvatski jezik omalovažava kod c. k. kot. suda u Voloskom i od samih naših ljudi. Taj sud najme šalje dostavnice u talijanskom jeziku u onakvim slučajevima, gdje bi iste smjele da budu samo hrvatske.

Sve opomene, da jednom već nabave hrvatske tiskanice, ostaju bezuspješne.

Ne bili se čudio, kad bi to radili Talijani, ali to čine upravo oni, koji se priznavaju Hrvatima, pa je zbilja žalosno, da ti nemaju toliko narodnog ponosa, da pribave hrvatskom jeziku ono pravo, koje ga po samom zakonu ide.

Nema, mislim, niti jednog poštenog narodnjaka, kome neće da žuč uskipi, kad na vratima c. k. poreznog uredu u Voloskom vidl ogromnim slovima napisan nadpis „K. k. Steueramt“, a hrvatskom niti traga. Zar ne plaćamo mi porez, koji kravlim žuljevima skucamo, kao i ono par Njemaca, što se bano, kao da je cio svijet njihov. Jednake dužnosti pa i jednaku pravu.

Zahtjevamo s toga, da poglavari dotičnih oblasti odrede s mjesta shodno, da se protuzakonitosti uklone, a naše ljude upozorujemo, da pripaze na takove stvari i poduzmu enerđne korake.

Pazinški kotar:

Božićno drvo i dvie predstave školske djece u Sv. Lovreču. Kada čovjek prodje Labinskiinom i čuje imo: Vlakov — misli si — nu to je stalno nekakvo zadnje selo na svijetu! I imade i pravo, premda je ono kraj samog mora i med kanatoni Raše pod liepim vrhom Oričiem. Ali i tamo se je počeo narod micati — osobito otkada je tamo sadašnji župnik i postoji škola tamo. Narod tamošnji je poduzetnog duha, većinom su svi mornari i posjednici brodova, kojih imade preko 20.

Zadnjega Božića zašao sam u Sv. Lovreč, da vidim i te krajeve! Vidim krasnu školsku zgradu, u kojoj se danomice producirava do 100 i preko stotine djece! Ali pošto smo u Istri, malo slavna junta neće da im dade učitelja i tako već — (moramo kazati istinu) drugu godinu producirava tamošnji g. župnik, uz sav trud što ga ima svojom raztresenom i velikom plovanijom.

Na budnji večer oko župnog stana sve bijaše živo i veselo — svi, mali i veli čekaju, kada će se odputiti sa g. župnikom put škole — gdje je na njegov trošak bila podignuta nova ukusna pozornica. Svima je iz čka sjalo veselje.

Oko 10 sati — digne se zastor — djece uz g. župnika zapjevaju božićnu pjesmu „Porodi se Isus nam“ — zatim: „Lijepa naša domovino“ i malšii počmu da izaku svoju vještinu. Igralo se je Car-Eminovu „Djurdjicu“. Igralo se je tako točno, lepo i lagalno, da se je čovjek morao čudom čuditi, gdje su se ti malšii toliko mogli naučiti. Pošto bijaše jurvo kasno i valjalo je ići na „Polnoćnicu“, moralo se je Božićno drvo i razdiobu darova prenesti na drugi dan. To se je ovrsilo na blagdan Svetih 3 Kralja i na obću želju igru sa pjevanjem moralo se je opečtovati. — Gledajući te, malšie oko svojeg

pastira, jedan gospodin iz Labina primetnu: za stalno biskup iz Poreča uvaživa toliko ljubavi od svoje djece i ovdica svojih kano ovaj gospodin!

Poslije igre g. župnik po kratkom nagovoru na prisulne (a bijaše gospodare, među njima i jedan Talijan) dielio je darove i elastice, knjige, igračke koje je dielio i to najviše kupio samo, a dielomice dobio od gospode, svojih prijatelja čak iz Brna, Praga, Presburga (Ugarska). Suza radostnica iskrila se svima na očima motred taj dobar narod naš, od svih prognojnjeni i zapušteni.

Nadamo se, da ćemo imati još prilike da vidimo koliko može naš narod i naša školska mladež.

Zahvaljujuć se najsrdačnije velec. g. župniku Hrdu-u na tolikom trudu i zanimanju oko prosvjete onog lo nečavna zapuštenog pučanstva, želimo vruće, da bi ga u tom sledili i njegovi drugovi širom Istre i tako postali pravi narodni apostoli.

Iz Tinjana. Poštanska brzina. Šiljem Vam jednu razglednicu (dopisnicu), koja je bila predana na poštu u Puli — kako se točno razabire iz pečata — dne 31. decembra 1906., a stigla je u Tinjan 30. jennra 1907. i tog dana naslovniku uručena. Ta dopisnica putovala je u Stinjan, pa u Medulin, a dok je došla u Tinjan, valjda je kroz to vrijeme putovala u piranske Soline po sel, da poštanski činovnici Istrije dobro zasole pamet, kad neće da uče hrvatski jezik naroda koji ih uzdržava i neznaju za mjesta, u kojima je poštanski ured. Takovima može se najblaže reći da su inyoranti!

Požar u Brestu. Zadnjih dana prošloga mjeseca nastao je u selu Brest izpod Učke strašan požar, koji je uništio skoro čitavo selo, koje je brojilo 45 kuća. Požar je uništio nesamo zgrade nego i krmu za blago, živež za ljude, nekoliko krmaka, ovaca, krava i mazga. U nesreći bijaše sreća, što je požar nastao po danu, jer da se je to dogodilo po noći uz jaki vjedar, koji je duvao, nebi bilo ostalo u obće ništa pošteđeno. Od ljudskih života nije srećom nitko nastradao, samo jedan stanovnik ostao je ranjen. Stetu cienne na oko 60.000 K a za nesreću nijedan kućegospodar nije bio osiguran. Velika je to nesreća za ono pučanstvo, koje je ostalo u ovoj žestokoj studeni bez kuće i kućista. C. k. kot. poglavarstvo u Pazinu dozvolilo je, da se sabire milodare za pogorele ali posto je u Istri mnogo sirotinje umojena su naša braća izvan Istre, da priteku uno srećom na pomoć bilo kojim milodarom. Milodare neka se šalje na našo uredništvo ili na velec. g. Frana Marčinko, župnika na Vranji, pošta Lupoglava.

Talijanska politika na Labinjštini. Labinjani (gradjani) poznati su već odavna kao zagrizeni Talijani, premda ih je malo, niti 2% puro sangue. Tom svojom nesrećnom politikom upropastili su već dobrahno sami sebe. Njih (Labinjana) pečo grozno, što su još pod Austrijom, te jedva čekaju, kad će doći pod blaženu Italiju. Njekoji, sili već toga čekanja, otišli su tamo. Nu, sada počeli su zavadjati i naš neuki puk.

Barun Lazzarini, koji je sada negđe u Italiji ili Africi (trbuhom za kruhom), bio si postavio u glavu, da spasi talijanstvo obćine Labina, pa makar i pod krinkom socijalizma. Kako je već poznato, on je prigodom obćinskih izbora igrao sa „svojim socijalizmom“ veoma slabu ulogu po socijalizam, a veoma važnu po talijanstvo na Labinjštini. Obće je poznato, da su bili labinjani slabi gospodari i sa svojim imetkom, a još slabiji sa obćinskim. Poznato je i to, da je obćina Labina na rubu propasti — a morala bi biti, ako ne jedna bogatih, a to barem bez dugova. Kako? Eve: Imade u Krapnu ugljenokop, koji je doprinosio obćini ogromne svote novaca. Badava! S tim ljudima, koji su upropastili sebe i nas, služio se barun pod imenom „socijaliste“ protiv onima,

koji su htjeli abaciti sa uprave te nevaljale gospodare. Videći, da nebi sa obćitim „talijanstvom“ ništa učinilo, posluži se sa imenom samo „socijalista“, da laglje zavede našu ljude. I zbilja, bilo mu pošlo za rukom povući za sobom većinu radni a „Kave“ u Krapnu, nekoje iz Kunja, Sv. Martina itd. Ali nije ih bilo onoliko, koliko je bio on razvikao. Prigodom obćinskih izbora dobio on skupno sa Talijanima u III. tjelu niti podpunu trećinu svih imajućih glasova u tom tjelu. Uspjeli nebi bili, da ih nije pomogla c. k. vlada. Nu, pustimo to. Da je barun bio sporazuman sa kumorom, dokaz je, što su ga pomagali kod izbora i pri rušenju Hrvata, te, što su kasnije imenovali i tri njegove obćinskimis savjetnicima. Nadalje, imenovali su obćinskimis župani sve one, koje je on predložio, a to su sami talijanaši. U poreznoj obćini Vlakovo drži se samo jedan, barunov kum, talijanaš, i taj je župan, premda nema Vlakovo ni obćinskog zastupnika. Tako su Cerovica i Šumbreg bez zastupnika, ali župane imaju, naravski talijanaše. Govori se pako, da su župani nosili darove barunu, da ih za to predložili. Nu, barun je pobrao sila i kopila prije, nego su bili ti župani imenovani, pa se oni tužni bojali, da li će ih Labinjani imenovali. Trebalo se s toga i njima priznati. Trebalo se pokazati da su pravi Talijani, pa da se ne boje ništa. I zbilja, gđili Hrvate na sve načine, na putu i po javnim lokalima. Da se pokaže još veći, stali vikati u javnim oštarijama: „Viva Italia“, misleć: E sada bit ću gotovo župan. Zbilja, nemojte se čuditi, do nekoliko dana dobie dekret, kojim ih imenovan županom. Nu, sada mora jedan odgovarati pred sudom za svoju Italiju. Mi nećemo, da ovima koga tužimo niti branimo; svaki ima prostu volju, pa nek čini što hoće. Napokon će sud izreći, da li se može mirne Hrvate na takav način izazivati. Mi bi htjeli ovime samo kazati našim ljudem, da se opametle, te da dobro promisle, što rade i komu vjeruju, jer bi ih moglo inače to njihovo „talijanstvo“ jako puno koštati. Rekli smo!

Koparski kotar:

Izazivanje poreznih činovnika u Buzetu. Iz ročke obćine pišu nam:

Šaljemo Vam u prilogu platežni nalog c. k. poreznog ureda u Buzetu, prispjevši pred nekoliko dana na našu obćinu. Naša je obćina uvijek, odkad je u hrvatskim rukama, do sada vraćala talijanske dopise istom uredu, koji je napokon i šiljao dopise u hrvatskom jeziku. Ali ovaj posljednji nam se čini takav, kao da je porezni ured u Buzetu udario u previše ironične i izazovne žice, dotim piše na platežnom nalogu „*Rappresentanza comunale croata di Rozzo*“. Umoljavamo Vas s toga, da ovo dade te u javnost, ili pak do znanja kompetentnoj finaneijalnoj oblasti.

Da bolje upoznat ljude na poreznom uredu u Buzetu, evo vam još jedan slučaj: Jedan čovjek iz Roščine išao potpisati svjedodžbu siromaštva za svoga brata djaka. Došav na porezni ured, kazase mu, da ne može potpisati bez porezne knjžice, te išao opet u Buzet na porezni ured, ali ovaj put bio je loše sreće. Blagajnik poreznog ureda Bigatto otrpao ga je rictima: „*Oggi non ho tempo, venite un altro giorno!*“ I tako je taj čovjek dva puta učinio 4 satni put badava! Takovi evo su Vam naši činovnici poreznog ureda u Buzetu. (Mi zahtjevamo najodlučnije od sl. ravnateljstva financije u Trstu da provede strogu izragu protiv ovakvim činovnikom pna da ih valjano podučiti o njihovim dužnostima prema tužnim porezovnikom. Op. ured.)

Razne primorske viesti.

Veliki ples slovenske i hrvatske omladine u Trstu. (Radi nestašice prostora izostalo iz posljednjeg broja. Op. ur.)

Taj u istinu sjajni ples, što ga je naša omladina priredila dne 3. o. mj. u svih prostorijah „Narodnog Doma“ u Trstu na korist slovenske i istarske „Družbe sv. C. i M.“ izpao je u svakom obziru vrlo krasno. Našega gradjanstva „sviju stalezu sakupilo se je one večeri toliko u „Narod. Domu“, da se u velikoj dvorani nije moglo valjano plesati. Neumorni odbor naše omladine učinio je sve, što mu bijaše moguće, da ta narodna svečanost častno i dostojno izpade, u čemu je podpuno uspio i na čemu može mu se iskreno čestitati. Narodni taj ples nesmiye više sa programa pokladnih zabava u Trstu, jer je postao ne samo potrebit, već takodjer obćenito objubljen.

Smotnja »Hrvatskoj Rieči« u Šibeniku. Kako nam uprava toga lista javlja, primorana je za neko vrijeme obustaviti izlaženje lista. Uzrok je, jer ne može naći tiskare, koja bi ga htjela i mogla štampati. Ljudi oko „Hrvatske Rieči“, da udovolje potrebama grada i napredka, bili su dobavili veliki stroj i tiskarski namještaj za 30.000 kruna, pošto su bili obavješteni, da će oblast u dobi slobode štampe i unapređivanja obrta dati dozvolu, ali se prevarise, jer oblast uzkrati dozvolu. Htjeli su list štampati u Splitu, ali nije bilo moguće, te su morali s listom u Zadar u Prodanovu tiskaru, gdje je do sada štampar, držeći se svoga stanovista. Nu sada mu je izlaženje podpunoma onemogućeno, pošto je nastao sukob radi jednog članka iz Zagreba o dru. Franku.

»Modra koprena«. Roman iz pariškog života, napisao F. du Boisgohy. U romanu prikazuje se borba trojice plemenitih mužkaraca i jedne djevojke protiv varalici, koji zalazi u najotmenije pariške klubove, te hoće svoj strašni zločin — turnuo je svoju ženu sa zvonika prvostolne crkve — da svali na neđužna čovjeka. Čitatelj prati sa najvećim zanimanjem razvoj događaja, a osobito je u strahu, hoće li iztražni sudac doznati tečajem iztrage, da je prijatelj mu, neđužni okrivljenik, njegove suđevce žene. Tko hoće da sprovede koji ugodni čas u čitanju, neka naručí »Modru koprenu«. Kojiga je izašla nakladom sveučilišne knjižare Fr. Župana (St. Kugli) u Zagrebu, a cijena joj K 1.20, te se može dobiti u svim hrvatskim knjižarama.

»Kraljica Lepa« ili »Propast kraljeva hrvatske krvi«. Ovih dana izašlo je u Zagrebu drugo izdanje nakladom knjižare L. Hartmana (St. Kugli). U romanu »Kraljica Lepa« vidimo vjernu sliku hrvatskoga kraljevstva iz dobe, kada su našim kraljevstvom vladali kraljevi domaće krvi. — Kada je izašlo prvo izdanje ovog romana najvažnijenijeg hrvatskog pisca pokojnog Evgenija Kumičića, najpovoljnije se izrazila kritika o ovom djelu. Činjenica, da je ovaj roman doživio u kratko doba druga, odnosno treće izdanje, jer je prvobitno ugledao svjetlo u »Dom i Svietu«, dokazalo je, kako je ovaj roman našno odziv u hrvatskom obćinstvu. — Preporučamo ovaj roman našim čitateljima.

Cijena K 8.60. Fino uvezano K 4.60. Može se dobiti u svim hrvatskim knjižarama.

Dokazati se mora, da li je dvostruko elektro-magnetički krst R. B. br. 86.967 izum od gosp. Alberta Müllera iz Budimpešte V., Vadasz ulica br. 43/a i zbilja tako ljekovite naravi, košto on u svom oglasu piše. To je ali već u hiljadu slučajeva dokazano, kako slededeći list opet potvrđuju: Blagorodni g. Albert Müller! Izvolite primiti moj najiskreniji zahvalu za Vaš neprocjenlivi izum. Vaš stroj nosim po Vašem propisu 4 tjedna protiv bljuvanju hrane i životnoj boli, pa sam kroz uporabu istog odzdravio hvala Bogu sasmo. Ja Vam se s toga mnogo zahvaljujem, i želim Vam da Vas za Vaše djelo i izum dragi Bog nagradi, a ujedno molim još takova tri stroja po 4 K i 2 kem. po 6 K mena tri stroja pošto priposlati. Sa velešto-

vanjem Ivan Želčić u Cerniku z. p. Cavle, Hrvatska, na 17. travnja. S toga mi preporučamo takav stroj svakomu, koji na gihlu, reumatizmu, padavici, težkom di-sanju i u obće na živčanim bolima.

Franina i Jurina.

Fr. Novi poglavori da su imali zadnji četvrtak u Tinjanu prvu sedutu.

Jur. Da su da, a Bog zna ča su sklopčali skupa.

Fr. Znaš da su morali ništo tustega, kad su ljude strali van, da ne poslušaju njihovu bravuru.

Jur. A ja sam pak čuja, da Bertove usi ne trpijo organ.

Fr. Bogme neka si ih začepi, ali neka si rine kuću ča od crkve.

Jur. Obratio govor, zač gre naš blaženi kunšiljar, ki je učinija 7 meseci u Rovinju, zač je bija dal 50 florina za 100. Bi nas moga povidat Ivici.

Fr. Imaš pravo! Mučimo.

Pogledajte moje obratiti amo, štoje u samu, evo ih malučak samo, štoje u rabi nitke-ahistina je prava, da najviri sve Katholice. Anijepore te stalna kava.

Prava samo u izvornim omotima sa imenom Katholice.

Znata kava, pošto utjeljava ne treba ju piti bez prijelice Katholice-Kneleppove slatke kave.

Ona se je iskazala svojom vrstosćom kao najboljniji kavni napitak, za pošto je umijesta lahko probaviva, najtoplije se preporučuje.

Djeca bi se još samo morala poverena na Katholice pituliti.

POZIV

na I. redovitu glavnu skupštinu

Društva za štednju i zajmove u Sv. Križu

registrane zadruge na neograničeno jamčenje

što će se držati u nedjelju dne 24. tek.

u 3 ure po podne u zadrudnoj pisarni.

DNEVNI RED:

1. Izvješće upravnog odbora.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Potvrda računskoga zaključka za god. 1906.
4. Izbor upravnog odbora.
5. Izbor nadzornog odbora.
6. Slučajni predlozi.

SRDOČ, dne 9. februara 1907.

Upravni odbor.

OGLAS.

Traži se rješt trgovac i gostioničar za vođenje trgovine mješovitim blagom i gostione u „Narodnom Domu“ u Buzetu. Eventualne ponude je odpraviti na podpisano najkasnije do svršetka valjeće t. g. Buzelsko društvo za štednju i zajmove. Buzet (Istra).

Jeftino česko

PERJE

za krevete

5 kg. novo čihano K 9/60, bolja K 12/—
blele pahuljice čihane, 18" — " 24"
kao galeg blele pahu-
ljice čihane . . . 30" — " 36"
razašilje se franko pouzecom.

Zamjenjuje se i prima natrag uz naknadu
tovar. troška.
Benedikt Sachsel, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Hrvatil!

Kupujte žigice

Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Ceduljice

za
sv. ispovjed i pričest

izrađuju

NARODNA TISKARA
Laginja i drug. — PULA
Via Giulia, 1.

Jeftino i brzo.

Br. 109/b.

Razpis natječaja.

Usljed zaključka sjednice občinskog
zastupstva od 24. t. mj., razpisuju se sliedeća
mjesta, koja se imaju popuniti kod
ovog občinskog glavarstva:

1. Mjesto tajnika-hlagajnika sa go-
dišnjom plaćom od K 1920, isplativih u
jednakih postecipatnih mjesečnih obrocih.

Molitelji na to mjesto moraju poznati
u govoru i pismu hrvatski, talijanski i nje-
mački jezik.

2. Mjesto občinskoga redara, sa pla-
ćom od K 90 mjesečnih, te godišnjih
K 150 za odštetu uniforme. Mjesečnu
plaću dobivati će imenovani redar poste-
cipatno iz občinske blagajne.

Molitelji moraju dokazati da poznaju
hrvatski ili slovenski jezik u pismu i go-
voru, osim toga moraju poznavati u govoru
talijanski i njemački.

Dotične molbe imaju se predložiti
podpisanomu glavarstvu, eventualno ure-
dovnim putem, najkasnije do konca mje-
seca febrara t. g.

Glavarstvo obćine

Veprinac (pošta Ičići) 28. jenara 1907.

Načelnik:

Ivan Buchlech m. p.

OLOVKE

u korist družbe sv. Cirila i Metoda
dobivaju se u

tiskari Laginja i drug. u Pul-
rije (J. Krmpotić i dr.)
uz cieniu od 2 do 10 para.

Broj 546/07.

Oglas natječaja.

Usljed zaključka občinskog odbora iz
sjednice od 31. januara 1907. razpisuje
se ovime ponovno natječaj na dva (2)
mjestu občinskih redara za poreznu ob-
ćinu Opatiju sa mjesečnom plaćom od
kruna 100 i odgovarajućim godišnjim pau-
šalom za uniformu od kruna 140.

Natjecatelji imaju biti austrijski dr-
žavljeni, ne smiju biti stari preko 40 go-
dina, moraju poznavati u govoru i pismu
hrvatski ili slovenski a u govoru i nje-
mački te po mogućnosti i talijanski jezik
i napokon obvezati se, da će služiti naj-
manje jednu godinu dana, ako ih obćina
prije ne odпусти iz službe uz odkaz od
14 dana.

Molbenice se imaju podnesti na pod-
pisano najkasnije do 25. februara 1907.

Glavarstvo obćine

VOLOSKO, dne 1. februara 1907.

Načelnik:

Dr. Stanger.

PARAMENTE

jeftine i dobre mogu se dobiti
jedino kod tvrdke

JOSIP NEŠKUDLA u Olomucu
— (kralj. Česka). —

Protokolirani zavod i tvornica pre-
poruča uz vrlo nizke cienie sjajno
izživane paramente u raznim slo-
govima, misno odjeće, plivniale,
dalmatike, vole, kasule, neb-
ulice, zastave, crkvene zastave,
čilime, albe, rokete, elborije,
monstrancije, sviećenjake,
Instere i t. d.

uz jamstvo za trajnost, jer je u
vlastitim radionicama izrađjeno.

Prednosti zavoda.

Putnici se ne drže, s toga je roba u
Olomucu izrađena, koja se ima pismeno
izravno naručiti, za 20% ili 1/2 jeftinija
nego li kod svih drugih českih i nje-
mačkih tvrdkah.

Vrlo pogodna obročna odplaćivanja.

Paramente šaljem na uvid franko. —

Ilustrovani cenici badava i franko.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.

Telefon br. 45—22.

jest elektro-magnetičkim načelima sastavljeni stroj,
koji kod uloga, räume, asina (težkog dlanja), ni-
spavanja, zujenja u uhu, neurajlje, glavobolje (ni-
gruše) kucanja srca, zubobolje, muževne slabosti,
studenji ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenja
postelje, nulnosti, nesvjestice, naglušnosti, drhtanja
na tlelu, influence skopčana sa bolešću hriba, bile-
dila (malokrvnosti), želudačnih grčeva, beztečnosti,
ischlaza, punokrvnosti, svih udnih grčeva, hipo-
chondrije, tjelesnih grčeva, hémorrhoida, kao i kod
svobode slabosti itd. služi kao nenadkrljivo sred-
stvo, pošto elektro-magnetička struja celiom čovje-
čnim tlelom djeluje, čime se ročene bolesti u naj-
kraćem vremenu izleće.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti
višekratno elektrizovanje tlela upotrebljuju, ali ipak
na taj način, da jaka struja samo prolazno i po-
vremenom kroz tlelo prolazi, dočim naprotiv tomu
struja elektro-magnetičnog križa ili zvezda R. B.
br. 86967, kako jo jur ročeno, umjerenim načinom
neprekidno na tlelu djeluje, što svakako bržom
izlečenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20

godina stare bolesti izlećene su sa mojim strojem
nova! Od izlećenih sa mojim strojem R. B. broj
86967 izražene zahvale kao i od obilježanih stjeva
izdano svjedočje i priznanice iz svih strana svie
pohranjeno su u mojoj pisarnici, gdje stjele sva-
komu u svako doba na uvid. **GDJE NUDAM LIEK**
NJE POMOGAU, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer
je to sigurno sredstvo protiv gore navedenih bole-
stima, a onaj boleštnik, koji po mojem stroju nobi
lio izlećen najdulje u roku od 45 dana, dobiva
novac natrag.

Upozoznjem osobito p. n. obćinstvo na to, da
sa moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinim, koji
je poradi svoga neuspjeha zabranjen u Njemačkoj
kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki
elektro-magnetički križ ili zvezda R. B. br. 86967
osobito se hvati i uživa vanrednu dopadnost poradi
svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 4 K. Rabiti ga mogu samo djeca
i jako slabe gospodje.

VELIKI STROJ STOJI 6 K. Rabi se kod ostarjelih 20-
godih, kroničnih bolesnih.

Dopisivanje i naručbe obavljaju se u hrvat-
skom jeziku. Pouzecom ili ako se novac unapred po-
šalje, razaslije glavna prodavaona za tu linostvor:

ALBERT MÜLLER,

Budimpešta, V., Vadasz-ulica 43/A.

Kalman ulica ugao.

**Pokušajte
i preporučite
proizvode**

Vydrove tvornice jestvina
u Pragu VIII (Kralj. Česka.)

Cijenopnik badava.

— SVOJ K SVOME —

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

Častim se preporučiti p. n. obćinstvu, poštovanom svećenstvu, crkvama,
bratovštinama svoju krasno uređjenu

TVORNICU VOŠTANIH SVIJEĆA.

Kod mene se dobivaju izvrsne, a od mnogih priznato u svim veličinama
svijeće od pravog pčelinjeg voska kao i finog crkv. tamjana.

Prodajem dobra i svježa — po zdravlje — korisna meda Klj. po K 1-20.

— Kupujem uz dobru cijenu u svim količocama žutog voska. —

Svaku i najmanju naručbu p. n. mušterija obavljam najspretnije,
kao i uz najpovoljnije uvjete.

S veleštovanjem

Vladimir Kulić,

Šibenik (Dalmacija), glavna ulica.

JEDINA HRVATSKA TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA U ŠIBENIKU.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dieova jedan ili više
po kruna 20.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član te
plaća od istoga 4 1/2%
čisto bez ikakvog odbitka.

**Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog
odkaza, a iznose od 2000 K**
ako se nije kod uložnja englasno ustanovio većt ili manji rok za
odkaz, uz odkaz od 8 dana.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku
ili na mjenoc
i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podno i 3—6 sati
poslije podno; u nedjelju i blagdans
osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podno.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita
kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se
dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

— Svoj k svomu! — Svoj k svomu! —

NOVO SKLADIŠTE POKUĆSTVA

A. Žunić & Co - Pula

na uglu ulice Via S. Martino i Circonvallazione

Novouređjeno skladište sva-
kovrsnog pokućstva:

zrcala, slika, stolica, divana

— itd. itd. —

Cijene umjerene.